

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра дошкільної та спеціальної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ к.п.н., проф. В.І. Кобаль

« _____ » _____ 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ (ДЕФЕКТОЛОГІЧНОЇ)**

спеціальності 016 Спеціальна освіта
факультет педагогічний

Мукачево-2022

Програма виробничої практики (дефектологічної) для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта – 22с.

Розробники:

Чекан О.І. – к.пед.н., доцент кафедри дошкільної та спеціальної освіти МДУ.

Завідувач кафедри _____ (Н.І.Черепаня)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«__» _____ 20__ року

Схвалено Науково-методичною радою МДУ

Протокол від «__» _____ 20__ року №__

«__» _____ 20__ року Голова _____ (В.І.Кобаль)
(підпис) (прізвище та ініціали)

©МДУ, 2022 рік

Відомості про перезатвердження робочої програми:

Робоча програма затверджена на засіданні

кафедри _____

Протокол від. “__” _____ 20__ року №__

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“__” _____ 20__ року

Робоча програма затверджена на засіданні

кафедри _____

Протокол від. “__” _____ 20__ року №__

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“__” _____ 20__ року

1. Опис предмета виробничої практики (дефектологічної)

Педагогічна практика	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика
Кількість кредитів: 6	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна
Загальна кількість годин: 180	Спеціальність: 016 Спеціальна освіта	Рік підготовки:
		4-й
		Семестр
		7-й
Термін практики – <i>протягом місяця</i>	Перший (бакалаврський) рівень	Лабораторна робота
		120 год.
		Самостійна робота
		60 год.
		Індивідуальні завдання: не передбачені
		Вид контролю: диференційований залік

2. Мета і завдання виробничої практики (дефектологічної)

Період підготовки корекційного педагога у закладі вищої освіти є найбільш відповідальним у становленні майбутнього професіонала, фахівця, компетентного у своїй діяльності. Формування професійної компетентності базується на отриманні теоретичних знань та практичних вмінь, основи яких закладаються під час аудиторних занять - лекційних, практичних та семінарських, а їх перехід у навички здійснюється під час проходження практики виробничої практики (дефектологічної). Виробнича практика (дефектологічна) сприяє формуванню у майбутніх корекційних педагогів важливих професійно-особистісних якостей, розвитку педагогічного мислення, творчості та здібностей, необхідних для здійснення корекційної діяльності. Саме тому виробнича практика (дефектологічна) посідає особливе місце у професійній підготовці бакалаврів спеціальної освіти і виступає органічною складовою освітнього процесу, психологопедагогічної і методичної підготовки майбутніх фахівців, пов'язуючи теоретичне навчання здобувачів вищої освіти з їх майбутньою самостійною роботою у закладах освіти з дітьми, що мають ООП.

Метою практики виробничої практики (дефектологічної) є:

- підготовка здобувачів вищої освіти до самостійного виконання функцій учителя-дефектолога в умовах освітнього процесу закладу дошкільної освіти для дітей з особливими освітніми потребами (порушеннями зору, слуху, опорно-рухового апарату, мовлення, порушеннями інтелектуального розвитку, розладами спектру аутизму та особам з іншими складними порушеннями розвитку);
- формування вмінь організації та проведення корекційно-розвиткових занять з дітьми дошкільного віку;
- удосконалення навичок практичної діяльності;
- розвиток навичок системного кваліфікованого педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами з урахуванням стану здоров'я, особливостей психофізичного розвитку дітей у процесі здобуття освіти.

Основними завданнями виробничої практики (дефектологічної) є:

- поглиблення та закріплення теоретичних знань здобувачів вищої освіти зі спеціальної педагогіки та психології при здійсненні корекційно-розвиткової роботи впродовж освітнього процесу та в повсякденній діяльності з метою реабілітації та запобігання розвитку складної структури порушення у дітей;
- формування у здобувачів вищої освіти системи корекційно-педагогічних умінь, необхідних для виконання функцій учителя-дефектолога з дітьми дошкільного віку;
- виховання любові та відповідального ставлення до педагогічної професії.

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні знати:

- нормативно-правові основи роботи учителя-дефектолога та асистента-вихователя дітей з порушеннями психофізичного розвитку;
- специфіку корекційно-педагогічного процесу в закладах спеціальної освіти для дітей з різними нозологіями;
- зміст, форми, методи роботи учителя-дефектолога;
- методiku організації та проведення корекційної-розвиткових занять;
- мету, зміст і форми роботи асистента вихователя дітей з порушеннями психофізичного розвитку за різними напрямками виховної діяльності;
- методiku організації та проведення різноманітних виховних заходів;
- форми та методи роботи з батьками;
- основні етичні правила взаємостосунків між суб'єктами освітньо-виховного процесу;
- загальні та специфічні закономірності розвитку дітей з особливими освітніми потребами (порушеннями зору, слуху, опорно-рухового апарату, порушення інтелектуального розвитку, розладами спектру аутизму та осіб з іншими складними порушеннями розвитку);
- загально-педагогічні та спеціальні принципи корекційно-педагогічної діяльності.

Здобувачі вищої освіти повинні уміти:

- планувати свою професійну діяльність як учителя-дефектолога та асистента вихователя дітей з порушеннями психофізичного розвитку;
- організовувати виконання розробленого плану;
- готувати й проводити корекційної-розвиткові заняття;
- працювати з навчально-методичною літературою;
- забезпечувати єдність колективних, групових та індивідуальних форм виховної роботи;
- готувати й проводити різноманітні виховні заходи;
- вести цілеспрямоване педагогічне спостереження, аналізувати отримані результати;
- проводити психолого-педагогічну діагностику особистості дитини;
- здійснювати індивідуальний підхід до дітей з урахуванням віку, характеру, статі дитини;
- встановлювати педагогічно доцільні стосунки з дітьми, що мають ОПП;
- застосовувати сучасні методики й технології (зокрема інформаційні) для забезпечення якості освітньо-виховного процесу;
- аналізувати, критично оцінювати результати власної професійної діяльності;
- корегувати свою діяльність.

Компетентності:

Інтегральна: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових, функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-12. Здатність організувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК-18. Здатність застосовувати відповідні методи, прийоми, форми, засоби корекції порушень мовлення у дітей.

СК-19. Здатність до застосування знань основних видів і технологічних підходів до планування власної професійно-корекційної діяльності відповідно до порушень мовлення та з урахуванням індивідуальних та вікових особливостей.

СК-22. Здатність до поєднання теорії та практики, прагнення до удосконалення професійної компетентності.

Результати навчання

- РН8** Організувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.
- РН10** Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.
- РН11** Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.
- РН12** Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

- RH15 Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.
- RH17 Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.
- RH19 Володіти знаннями про вікові та індивідуально типологічні особливості осіб з тяжкими порушеннями мовлення.
- RH20 Володіти знаннями про причини, механізми, структуру та симптоматику таких мовленнєвих порушень як дислалії, ринології, дизартрії, порушення голосу, ФФНМ, ЗНМ, порушень темпо-ритмічної сторони мовлення, алаїї, афазії, писемного мовлення.
- RH21 Застосовувати сучасні технології в діагностиці та корекції порушень мовлення дітей, уміння визначити стан сформованості мовлення у різні вікові періоди розвитку дитячого організму.

3. Організація виробничої практики (дефектологічної)

Виробнича практика (дефектологічна) проводиться на сьомому семестрі. Базами практики є заклади дошкільної освіти міста Мукачєво.

Перед початком практики методисти проводять діагностику рівня готовності здобувачів до практики у формі методичного допуску, метою якого є діагностика рівня педагогічних знань та практичних навичок роботи з дітьми, що мають ООП, а також накопичення здобувачами методичного матеріалу для практики.

Проводиться настановча конференція, під час якої здобувачі ознайомлюються з програмою практики: керівники роз'яснюють їм мету практики, ставлять конкретні завдання, інформують про зміст діяльності під час проходження практики, форму звітності, критерії оцінювання тощо.

Режим роботи здобувачів під час практики визначається керівниками практики та узгоджується з правилами внутрішнього розпорядку бази практики.

Практикант призначається у одну з дошкільних груп, у якій він працює протягом усього періоду практики за розкладом свого фахівця-наставника.

Тривалість робочого дня практиканта – 6 годин. Робочий день розпочинається о 8 год, закінчується о 12 год (перша зміна). Друга зміна розпочинається о 14 год, закінчується о 18 год.

На період практики в кожній підгрупі здобувачів призначається староста, який веде облік відвідування здобувачами практики, організовує і координує роботу підгрупи, виконує доручення керівника практики, методистів, адміністрації і працівників базового освітнього закладу чи установи щодо організації і перебігу практики, інформує здобувачів про консультації, семінари.

Послідовність реалізації завдань практики здобувач визначає в індивідуальному плані проходження практики. Він складається у перші дні практики, схвалюється викладачем-методистом та керівником від бази практики. Кожен здобувач працює відповідно до свого індивідуального плану.

Протягом виробничої практики (дефектологічної) практиканти ведуть щоденник педагогічних спостережень, у якому фіксують інформацію, необхідну для виконання завдань практики, висвітлюють хід їх виконання (згідно індивідуального плану проходження практики), в тому числі й роботу зі складання психолого-педагогічних характеристик дитини чи академічної групи здобувачів, з вивчення та аналізу ділової документації освітнього закладу. Матеріали щоденника використовують для звіту про виконану під час практики роботу.

Виробнича практика (дефектологічна) завершується підсумковою конференцією. У ході конференції здобувачі звітують про свою роботу під час практики, дають узагальнений аналіз її результатів, обмінюються досвідом у формі презентації перебігу практики, обговорюють причини

труднощів та висловлюють пропозиції щодо покращення практичної підготовки здобувачів до майбутньої професійної діяльності.

Практикант *має право:*

- до початку практики отримати у освітньому закладі всі необхідні організаційно-методичні матеріали та консультацію щодо їх оформлення;
- вносити пропозиції щодо методичного забезпечення практики;
- одержувати від керівників консультації щодо організації та проведення різних видів і форм роботи;
- на подовження терміну походження практики при наявності поважних причин та відповідних документів, що їх підтверджують.

Практикант *зобов'язаний:*

- своєчасно прибути на місце практики і приступити до роботи;
- дотримуватись трудової дисципліни, правил трудового розпорядку, техніки безпеки та інших норм;
- проводити роботу на місці практики згідно з отриманим завданням у режимі роботи ЗДО;
- регулярно відвідувати керівника практики від ЗВО у дні його консультацій на кафедрі;
- виконати поставлені завдання у повному обсязі відповідно до програми практики та рекомендацій від ЗВО та ЗДО;
- провести залікове заняття;
- нести відповідальність за якість виконуваної роботи;
- вчасно і на належному рівні оформити звітну документацію та скласти звіт з практики;
- захистити звіт практики у визначений термін.

До практики допускаються здобувачі які:

- до початку практики отримали у освітньому закладі всі необхідні організаційно-методичні матеріали та консультацію щодо їх оформлення;
- пройшли інструктаж з техніки безпеки та з питань охорони життя і здоров'я дітей;
- розробили папку-скарбничку з конспектами корекційних занять з різних розділів програми, різними видами ігор, розваг, форм роботи з батьками та ін.;
- пройшли медичний огляд.

Після отримання допуску здобувачі отримують направлення на виробничу практику (дефектологічну) в ЗДО, де працюють на посаді вчителя – дефектолога чи асистента вихователя. Кожен практикант закріплюється на час практики за окремою віковою групою.

Практиканти повинні мати з собою такі **документи:**

- медичну книжку з печаткою про допуск до роботи;
- направлення на практику;
- методичні матеріали для роботи з вихованцями.

Контроль за проходженням виробничої практики (дефектологічної) організовує кафедра дошкільної та спеціальної освіти, керівники практики перевіряють документацію здобувачів, консультують їх, надають методичну допомогу.

Безпосередній контроль за роботою практикантів здійснює викладач кафедри, який здійснює керівництво практикою та фахівець від ЗДО за яким закріплений практикант.

Обов'язки керівника практики від ЗВО полягають у:

- наданні оцінки стану та відповідності баз практики основним вимогам, що пред'являються ВНЗ до них, та визначенні рівня готовності їх для прийняття здобувачів;
- забезпеченні проведення комплексу організаційних заходів перед відправленням здобувачів на практику, забезпечення здобувачів необхідними документами: щоденником практики та програмою практики;
- складанні графіка виконання програми практики;
- забезпеченні завданнями щодо збирання практикантами матеріалів для виконання наукових досліджень;
- проведенні регулярних (згідно зі складеним і затвердженим графіком) консультацій;
- контролюванні дотримання термінів виконання завдань із практики, їх корегування при необхідності та складання звітів;
- перевірці звітів з практики та допуску їх до захисту;
- організуванні роботи комісії, що створюються на кафедрі для захисту звітів з практики.

Керівництво здобувачами - практикантами на робочих місцях здійснюється керівниками та провідними фахівцями організації, які мають повну вищу освіту.

Основні обов'язки керівників практики від ЗДО – об'єкта практики:

- організування робочого місця та створення необхідних умов для проходження практики;
- забезпечення здобувачів необхідною інформацією про діяльність ЗДО;
- залучення здобувачів - практикантів до активної участі у роботі;
- забезпечення необхідними методичними матеріалами та технічними засобами;
- контроль за виконанням як окремих завдань, так і всієї програми практики в цілому;
- перевірка підсумкового звіту здобувача та оформлення відгуку.

4. Зміст виробничої практики (дефектологічної)

Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти особливостей освітнього процесу в закладах освіти

Тема 1. Ознайомлення з особливостями освітнього процесу в інклюзивних групах.

Тема 2. Вивчення психолого-педагогічних основ освітнього процесу в інклюзивних групах ЗДО.

Змістовий модуль 2. Практична діяльність в освітньому процесі в закладах освіти

Тема 3. Вивчення навчально-виховних аспектів, методичних засад діяльності вчителя-дефектолога та асистента вихователя.

Тема 4. Організація виховної роботи, підготовка та проведення занять.

5. Програма виробничої практики (дефектологічної)

Зміст виробничої практики орієнтовно розподіляється таким чином:

1 день. Протягом *підготовчого етапу* практики здобувачі на сайтах:

<https://dytsadok.info/dytyachyj-sadok/22112936/>

https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/company_details/43540449/

<https://ircenter.gov.ua/irc/view/id/85961>

<https://detsad16.klasna.com/>

<https://dytsadok.info/dytyachyj-sadok/22112834/>

<https://ircenter.gov.ua/irc/view/id/85952>

ознайомлюються з організацією роботи закладів дошкільної освіти в яких функціонують спеціальні групи для дітей з особливими освітніми потребами, де проводиться індивідуальна робота для дітей з порушеннями психофізичного розвитку. На сайтах можна ознайомитися із структурою та потужністю цих освітніх закладів, кадровим складом педагогів, над якою методичною проблемою працює педколектив. На сайті можна ознайомитися також із цікавими подіями, які відбувалися у закладах, фотогалереєю, меню на поточний день, відгуками батьків та громадськості про заклади.

Протягом підготовчого етапу практики здобувач також складає індивідуальний план своєї роботи на наступні тижні практики, який передбачає всі види роботи, які виконуватиме здобувач. Заповнення щоденника практики.

2-3 день. Протягом *основного етапу* повторюють теоретичні відомості щодо програм та напрямів виховання дітей із психофізичними порушеннями, особливостей їх психічного розвитку та моторики, специфіки поведінки. Проводять аналіз відеороликів, запропонованих викладачем та знайдених особисто в мережі Інтернет, про заняття для дітей-дошкільнят, серед яких є і діти з особливими освітніми потребами, відзначивши обрані форми і методи роботи, їх ефективність, та звертаючи увагу на тематику занять, що проводяться з дітьми цієї категорії, методи і прийоми педагогічної роботи з ними. Перелік відео занять для перегляду і аналізу:

<https://www.youtube.com/watch?v=f9h8daJksv8>

<https://www.youtube.com/watch?v=7bnRg02nsJQ>

https://www.youtube.com/watch?v=xMh_Fzz1SKo

<https://www.youtube.com/watch?v=Z0vyEm-T5Do>

<https://www.youtube.com/watch?v=ypLLkaOzpxI>

<https://www.youtube.com/watch?v=BOJ2aoYbY5E>

Заповнення щоденника практики.

4-6 дні. Ознайомлення з системою побудови корекційної роботи з дітьми з ООП. Спостереження за поведінкою дітей, їх особливостями під час корекційних занять, гри та вільного спілкування. Вивчення медико-педагогічної документації на дітей з вадами розвитку. Підготовка матеріалів для проведення корекційних занять. Спостереження за роботою асистента вихователя, вчителя- дефектолога та спеціалістів з корекційної педагогіки під

час корекційних та розвиваючих занять, вивчення методики проведення занять з дітьми із ООП. Заповнення щоденника практики.

7-9 дні. Спостереження за роботою дефектологів та спеціалістів з корекційної педагогіки під час корекційних та розвиваючих занять, ознайомлення документації щодо програм корекційної роботи. Вивчення методики проведення занять з вихованцями із ООП. Підготовка матеріалів для проведення корекційних занять. Консультації зі спеціалістами у дитячому закладі, з викладачами. Консультація зі спеціалістами з питання аналізу анамнезу, визначення структури дефекту, первинного, вторинного та третинного дефекту. Бесіди з батьками та вихователями щодо збору інформації про історію розвитку дитини, мікросоціальних умов виховання. Спостереження за поведінкою дітей, особливостями їх ігрової діяльності, спілкування, емоційно-вольової сфери. Розпочати експериментальне психологічне обстеження окремої дитини за методикою вивчення розумового розвитку (Ілляшенко, Стадненко). Заповнення щоденника практики.

10-12 дні. Розробляють відповідно до програм для вихованців різних вікових груп із порушеннями психофізичного розвитку конспекти двох з різних розділів програми. Для проведення занять розробляється навчально-дидактичне забезпечення (обладнання або матеріали, що будуть використовуватися). У конспектах занять обов'язково визначаються освітня (навчальна), виховна та корекційно-розвивальна мета. Передбачаючи виготовлення навчально-дидактичного забезпечення враховують обов'язковість дотримання гігієнічних та дидактичних вимог до виготовленого забезпечення (безпеність, доцільність, естетична привабливість та охайність деталей тощо); готується методичний опис виготовленого навчально-дидактичного забезпечення. Заповнення щоденника практики.

13-15 дні. Відвідування корекційних та розвиваючих занять, які проводяться фахівцями освітньої установи. Вивчення методик корекційної роботи, складання плану проведення власного корекційного заняття. Підготовка матеріалів, консультація зі спеціалістами. Продовження експериментально-психологічного обстеження розумового розвитку вибраної дитини. Спостереження за поведінкою дітей. Допомога асистентам вихователям та дефектологам у повсякденній роботі закладу, спілкування та заняття з дітьми. Підготовка матеріалів для складання розгорнутої характеристики на дитину, особливості розумового розвитку якої вивчались за допомогою психологічної методики. Проведення власного корекційного заняття з дітьми. Ознайомлення з системою соціальної реабілітації дітей інвалідів (центр соціальної реабілітації). Заповнення щоденника практики.

16-18 дні. Відвідування занять, вивчення програми та методик корекційної роботи. Допомога асистентам вихователям та вчителю - дефектологу у повсякденній роботі закладу, спілкування та заняття з дітьми. Проведення власного корекційного заняття з дітьми. Складання розгорнутої характеристики на дитину, особливості розумового розвитку вивчались за

допомогою психологічної методики, з залученням даних анамнезу, бесід з батьками, спостережень за особливостями діяльності, емоційно-вольової сфери. Консультація зі спеціалістами та викладачами, вивчення відповідної психолого-педагогічної літератури. Складання загального звіту за практику, остаточне оформлення матеріалів та плану корекційного заняття, щоденника практики.

19-20 дні. Оформлення звітної документації.

6. Звітня документація здобувачів при проходженні виробничої практики (дефектологічної)

Після закінчення виробничої практики (дефектологічної) здобувач-практикант зобов'язаний протягом трьох днів з початку триместру, що слідує за практикою, подати на кафедру дошкільної та спеціальної освіти в папці наступні документи:

1. Щоденник виробничої практики (дефектологічної) №1 (зразка МО) з індивідуальним планом роботи, відгуком і оцінкою роботи здобувача на практиці, завірену підписом керівника та печаткою установи.

2. Щоденник виробничої практики (дефектологічної) №2 (довідкові матеріали, спостереження відвіданих занять у вчителя-дефектолога чи асистента вихователя з їх аналізом), (див. Додаток №1).

3. Теку з матеріалами виробничої практики (дефектологічної) (конспекти занять з протоколами обговорень, наочним, дидактичним, роздатковим матеріалом до проведених занять).

4. Теку з матеріалами позакласної освітньо-пізнавальної діяльності (матеріали рухливих ігор, вікторини, розробку виховних заходів з протоколом обговорення, індивідуальні бесіди, результати проведених психологічних досліджень, психолого-педагогічна характеристика на дитину (за результатами експериментального психологічного обстеження особливостей розумового розвитку, спостережень за поведінкою, вивчення анамнезу та ін. (див. Додаток №2).

5. Звіт здобувача про проходження виробничої практики (дефектологічної) завірений підписом керівника та печаткою установи, презентаціями занять та виховних заходів (див. Додаток №4).

7. Критерії оцінювання роботи здобувача в період проходження виробничої практики (дефектологічної)

Загальна оцінка за проходження виробничої практики (дефектологічної) здобувачем складається із суми оцінок, які виставлені керівником практики від бази практики, керівником практики від вузу за виконання завдань практики, та за підсумком усного захисту перед комісією основних положень, які входять до програми практики, помножені на ваговий коефіцієнт- середньозважений бал здобувача за даний вид практики.

Ваговий коефіцієнт - число (в межах від 0,1 до 1), що відображає ступінь значущості (питому вагу) оцінки окремої складової.

Середньозважений бал здобувача - загальна підсумкова оцінка за практику виставляється у відомості обліку успішності за двома шкалами оцінювання: національною і шкалою ECTS.

Розподіл вагових коефіцієнтів за видами діяльності

№ п/п	Видидіяльності здобувача-практиканта	Вагові коефіцієнти
1.	Оцінка за виконання програми спостережень, аналіз корекційних занять	0,2
2.	Оцінка за розробку та проведення корекційних занять	0,4
3.	Оцінка за психолого-педагогічну характеристику групи, 1 дитини	0,2
4.	Загальне оформлення матеріалів практики та захист звіту здобувача про проходження практики	0,2

«Відмінно» ставиться за умови, якщо практикант:

- здобувач має системні, ґрунтовні знання програмового матеріалу дошкільної освіти;
- уміє складати план-конспект занять, сценарії виховних заходів;
- поєднуються на занятті колективна та індивідуальна робота дітей, здійснюється диференційований підхід;
- застосовується пошукова або частково пошукова ситуація відповідно до віку і рівня розвитку дітей;
- застосовуються різні методи і прийоми навчання;
- практикант дотримується педагогічного етикету, володіє грамотною мовою, вміє використовувати технічні засоби навчання;
- практикант вміє правильно розподілити час на занятті;

- матеріали виробничої практики (дефектологічної) представлені у повному обсязі з підтвердженням фотографіями, відео-фрагментами занять, виховних заходів; виступ у формі доповіді на підсумковій конференції цікавий, аргументований, проілюстрований мультимедійною презентацією.

«Добре» ставиться за умови, якщо практикант:

- уміє добирати необхідний навчальний матеріал відповідно до програми, скласти план-конспект за допомогою педагога-наставника;
- заняття відповідає основним вимогам до відмінного заняття але містить деякі недоліки:
 - не достатньо високий рівень організації діяльності дітей на занятті;
 - допускає незначні помилки в розподілі часу на різних етапах заняття;
 - не достатньо високий рівень використання активності дітей;
- уміє за допомогою педагога-наставника організувати захід,
- матеріали практики представлені на достатньому рівні з частковим підтвердженням фотографіями занять, виховних заходів;
- виступ у формі доповіді на підсумковій конференції цікавий, аргументований, проілюстрований мультимедійною презентацією.

«Задовільно» ставиться за умови, якщо практикант:

- задовільно володіє програмовим матеріалом дошкільної освіти;
- не може самостійно провести заняття, але дидактична мета і план заняття частково реалізовані;
- в основному вільно володіє методикою використання ТЗН, однак, не вміє працювати на дошці (культура запису);
- недостатньо поєднує колективну та індивідуальну роботу дітей;
- практикант відчуває труднощі при демонстрації дослідів, не може вийти за межі конспекту;
- не вільно володіє мовою, допускає мовленнєві помилки;
- не завжди виправляє мовленнєві помилки дітей;
- матеріали виробничої практики (дефектологічної) представлені задовільно, з фрагментарним підтвердженням фотографіями;
- виступ у формі доповіді на підсумковій конференції задовільний.

«Незадовільно» ставиться за умови, якщо:

- практикант не володіє вільно матеріалом конспекту, не досягнута дидактична мета заняття;
- не досягнута виховна мета заняття;

- здобувач не вміє керувати групою, підтримувати робочу атмосферу, дисципліну і порядок;
- практикант не готовий до проведення заняття.
- нехтує практикою дефектологічною;
- порушує виконавську дисципліну;
- не виконує усі завдання і вимоги виробничої практики (дефектологічної);
- конфліктує з дітьми, вчителем-дефектологом, асистентом вихователя, чи керівником педпрактики.
- матеріали навчально-виховної виробничої практики (дефектологічної) представлені частково.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Інтервальна шкала	Оцінка в балах за шкалою ECTS	Оцінка ECTS	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
4,51–5,00	90–100	A	Високий (творчий)	відмінно
4,01–4,50	82–89	B	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
3,51–4,00	75–81	C		
3,16–3,50	69–74	D	Середній (репродуктивний)	задовільно
2,51–3,15	60–68	E		
1,51–2,50	35–59	FX	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно з можливістю повторного складання
0,00–1,50	0–34	F		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Рекомендована література

Базова

1. Колишкін О. В. Вступ до спеціальності «Корекційна освіта»: навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2008. 397 с.
2. Миронова С. Оформлення документації вчителями-дефектологами та вчителями-логопедами спеціального дошкільного навчального закладу. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2013. № 4. С. 46–51.
3. Миронова С. Оформлення документації вчителями-дефектологами та вчителями-логопедами спеціального дошкільного навчального закладу. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2013. № 5. С. 33–46.
4. Рутковська Т. Втілення принципу інтеграції в сучасній роботі вчителя-дефектолога. Дефектолог. 2012. № 10. С. 11–14.
5. Матвєєва М. П., Миронова С. П. Корекційна робота в системі освіти дітей з вадами розумового розвитку : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський державний університет, 2005. 164 с.

Допоміжна

6. Бодруг Є. Робота педагога-дефектолога з батьками дітей із вадами слуху : теоретичні основи та практичні аспекти співпраці. Дефектолог. 2013. № 1. С. 9–19.
7. Грицак Т. Поради вчителя-дефектолога (тифлопедагога) батькам, які люблять свою дитину. Дефектолог. 2011. № 1. С. 38–54.
8. Дегтяренко Т. М., Вавіна Л. С. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Суми : Університетська книга, 2008. 302 с.
9. Друзь В. В. Вправи на розвиток міжпівкульної взаємодії : робочий інструментарій для дефектологів. Дитина з особливими потребами. 2019. № 9. С. 30–31.
10. Євдошенко О. Орієнтування в просторі. Організація навчально-виховного процесу дошкільників із порушеннями зору. Дефектолог. 2018. № 11. С. 21–43.
11. Карацюба А. Використання казкотерапії у корекційній роботі. Дефектолог. 2015. № 10. С. 4–8.
12. Коваленко І. Консультації вчителя-дефектолога для музичних керівників і педагогів груп компенсуючого типу для дітей з порушенням зору. Дитячий садок. 2012. № 7. С. 15–18.
13. Матвєєва М. П., Миронова С. П. Корекційна робота в системі освіти дітей з вадами розумового розвитку : навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський державний університет, 2005. 164 с.

14.Марченко І. С. Спеціальна методика початкового навчання української мови : логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників : навч. посіб. Київ : Слово, 2010. 288 с.

15.Миронова С. П. Підготовка вчителів до корекційної роботи в системі освіти дітей з вадами інтелекту : монографія. Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2007. 304 с.

16.Піонтківська Г. С. Внесок Івана Колесника у розбудову української дефектології. Дефектологія. 2012. № 1. С. 43.

17.Плаксина Л. И. Теоретические основы коррекционной работы в детском саду для детей с нарушением зрения. М. : ГОРОД, 1998. 262 с.

18.Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка : підручник. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. Ч. 1. Загальні основи корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки). 238 с.

19.Синьов В. М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка : підручник. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. Ч. 2 : Навчання і виховання дітей. 224 с.

20.Аксьонова Л. В. Цікаві розвивальні і рухливі ігри для всієї родини. Донецьк : БАО, 2008. 368 с.

21.Синьов В. Козинець О. До історії української дефектології в персоналіях : Рудольф Генріхович Краєвський (з нагоди 120-річчя від дня народження). Особлива дитина: навчання та виховання. 2017. № 2. С. 79–88.

22.Супрун М. О. Дослідження А. І. Селецьким окремих аспектів історії дефектологічної науки. Проблеми освіти. Вип. 24. Київ : НМЦСО, 2001. С. 204–209.

Автори:

_____ (Чекан О.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>